Gemeente Amsterdam
Zuidoost

Gebiedsplan 2020 Gaasperdam en Driemond

In dit gebiedsplan leest u aan welke onderwerpen uit de gebiedsagenda Gaasperdam en Driemond 2019-2022 het gemeentebestuur in 2020 extra aandacht geeft en wat de gemeente daaraan samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties gaat doen.

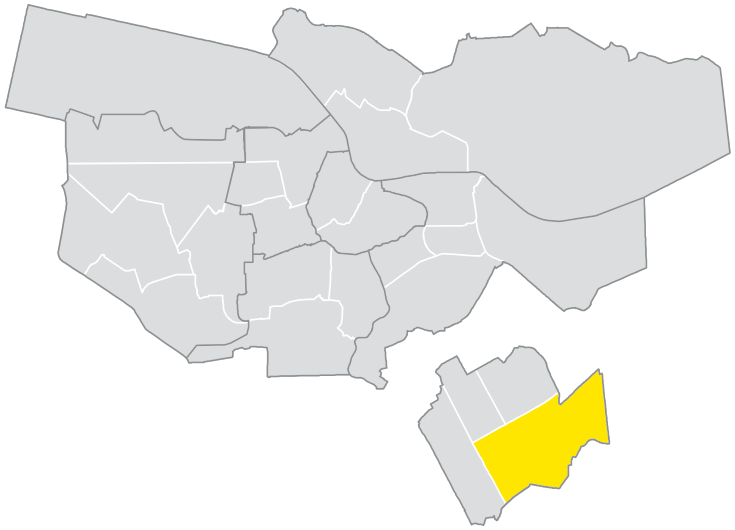

Inhoud

Inleiding 3

Gebiedsagenda prioriteiten 7

Focusopgave 1: Verbeteren leefbaarheid Nellestein 10

Focusopgave 2: Versterken participatie Driemond 12

Focusopgave 3: Versterken leefbaarheid en veiligheid in en rondom winkelcentrum Gein 14

Focusopgave 4: Verbeteren toegankelijkheid sociale basis door inzet informele netwerken 17

Focusopgave 5: Activering 20

Focusopgave 6: Kansengelijkheid jeugd (0-32 jaar) 23

Inleiding

Aanleiding

De gemeente Amsterdam werkt vanuit opgaven, kansen en signalen in de gebieden, wijken en buurten in een stadsdeel. In de gebiedsplannen voor 2020 brengen we meer focus aan dan in de gebiedsplannen van vorige jaren, door per gebied maximaal zes integrale focusopgaven op te nemen. Dat zijn dit jaar de belangrijkste opgaven in het gebied, de echte 'plus' voor het gebied waarmee we het verschil maken en maatwerk leveren in de vorm van uitvoeringsafspraken met onze (interne én externe) samenwerkingspartners, naast de reguliere activiteiten en de stedelijke programma's. Een focusopgave heeft een integrale aanpak en vaak een langere (meerjarige) uitvoering. De focusopgaven leveren ook een bijdrage aan het realiseren van de ambities uit de op het coalitieakkoord gebaseerde uitvoeringsagenda (zie ook volg.amsterdam.nl voor de online uitvoeringsagenda).

Bestuurlijke onderbouwing focusopgaven

De focusopgaven van Gaasperdam en Driemond zijn tot stand gekomen op basis van:
- de gebiedsgerichte uitwerking van de basisvoorzieningen (GGU);
- de gebiedsagenda 2019-2022;
- informatie uit de buurten verzameld door de gebiedsmakelaars, De Week van Gaasperdam en Driemond en het coalitieakkoord van het College van B&W.

Totstandkoming gebiedsplan

Sinds 2016 werkt de gemeente met gebiedsagenda's waarin prioriteiten zijn opgenomen voor een periode van vier jaar. Deze agenda's hebben we opgesteld op basis van analyses en in nauwe samenwerking met bewoners, ondernemers en organisaties in het gebied. Op basis van de agenda maken we jaarlijks een gebiedsplan waarin – vanaf het gebiedsplan 2020 – maximaal zes focusopgaven zijn opgenomen. Het zijn de belangrijkste opgaven in het gebied; de opgaven waarmee we wezenlijke verbeteringen kunnen bewerkstelligen.
Per focusopgave vermelden we alleen de belangrijkste activiteiten die voor het komende jaar op het programma staan. Het is geen uitputtende lijst van wat er allemaal in het gebied gebeurt, maar een overzicht van onderwerpen die dat jaar extra aandacht krijgen. Het gebiedsplan van 2020 bouwt voort op de acties die in 2019 in gang zijn gezet.

Voor het opstellen van de gebiedsplannen 2020 hebben wij net als in voorgaande jaren, gebruik gemaakt van het reguliere contact dat dagelijks in de wijk plaatsvindt in de vorm van:
- bestaande activiteiten en samenwerkingsverbanden;

- (periodiek) geplande gesprekken zoals bewonersplatforms en Dorpsraad Driemond;
- (thema)bijeenkomsten die gedurende het jaar in de wijk worden georganiseerd over bepaalde kwesties of met specifieke doelgroepen;
- verschillende activiteiten die de zichtbaarheid van het stadsdeel vergroten en beter laten zien wat we doen zoals De week van Gaasperdam en Driemond, Lopend vuurtje, Bestuur ontmoet buurt.

Samenvatting

Het gebieds*plan* Gaasperdam en Driemond beschrijft de focusopgaven en activiteiten die we in 2020 doen om een bijdrage te leveren aan de zes prioriteiten uit de Gebieds*agenda* voor de periode 2019-2022. De uitvoering van deze opgaven en activiteiten gebeurt in samenwerking of in co-creatie met bewoners, ondernemers, zelforganisaties en andere (wijk)partners. Zo hebben de inwoners van Amsterdam meer zeggenschap over hun directe omgeving, de wijk en het gebied.

In 2020 staan we voor de volgende focusopgaven en activiteiten.

Focusopgave 1: Verbeteren leefbaarheid Nellestein
Nellestein bestaat in 2019 40 jaar. De woningvoorraad kent een mix van huur- en koopwoningen. Er wonen 2.937 mensen in Nellestein, waarvan veel bewoners van het eerste uur. De samenstelling van de bevolking wijkt niet veel af van het stedelijke gemiddelde. Wij willen een verbeterde leefbaarheid in deze wijk door de openbare ruimte, infrastructuur en de leefomgeving te onderhouden en plekken voor ontmoeting te creëren waar bewoners met elkaar in contact kunnen komen. We dragen bij aan een *age friendly city* waar bewoners van Nellestein meer verbondenheid met elkaar ervaren en op een prettige manier ouder kunnen worden, en dat voor jonge bewoners ook een fijne omgeving is.

Dat doen we onder meer door de volgende activiteiten:
- We onderzoeken met Ymere en Amsta de mogelijkheden om een (tijdelijke) ontmoetingsplek in Lopikhof 1 te creëren.
- We intensiveren de activering en programmering voor senioren.
- Digimaatje voor senioren.
- Democratisering: vergroten van de betrokkenheid en participatie van bewoners, met extra aandacht voor de zogenaamde stille bewoners die nu nog weinig hun stem laten horen.
- Realiseren van een aantrekkelijk aanbod voor vrijetijdsbesteding dat aansluit bij de behoefte van de wijk.

Focusopgave 2: Versterken participatie Driemond
In Driemond spelen specifieke problemen met betrekking tot onder andere het voorzieningenniveau, de bereikbaarheid van openbaar vervoer en achterstallig onderhoud van de openbare ruimte. Onze focus ligt op het versterken van de participatie waarbij bewoners gevraagd en ongevraagd advies kunnen geven.

Dat doen we onder meer door de volgende activiteiten:
- We betrekken de Dorpsraad en bewoners actief bij de planning en de uitvoering van het groot onderhoud en bij het vervolg op de pilot Mokumflex.
- We stimuleren en ondersteunen initiatieven en activiteiten voor en door bewoners.
- We bespreken en onderzoeken alternatieven voor lastige vraagstukken zoals bereikbaarheid en het voorzieningenniveau in Driemond.
- Democratisering: vergroten van de betrokkenheid en participatie van bewoners, met extra aandacht voor de zogenaamde stille bewoners die nu nog weinig hun stem laten horen.

Focusopgave 3: Versterken leefbaarheid en veiligheid in en rondom winkelcentrum Gein
De leefbaarheid en het gevoel van veiligheid in de omgeving van het winkelcentrum en metrostation in Gein moeten worden verbeterd. Winkelcentrum Gein is ten opzichte van de andere winkelcentra in Gaasperdam en Driemond het kleinst. De winkeliersvereniging heeft behoefte aan een toekomstvisie voor winkelcentrum Gein gezien de concurrentiepositie en het bestaansrecht als derde winkelcentrum in Gaasperdam. Daarom maken we een inventarisatie van de openbare ruimte in de omgeving van het winkelcentrum en metrostation Gein en betrekken daarbij bewoners en ondernemers. We maken een onderscheid tussen acties op de korte termijn en de planvorming op langere termijn.

Verder doen we onder meer de volgende activiteiten:
- We verbeteren de leefbaarheid van het winkelcentrum en de omgeving ervan door in te zetten op schoon, heel en veilig.
- We zetten de acties vanuit het KVO (Keurmerk Veilig Ondernemen) door en onderzoeken de mogelijkheid om gevelcameratoezicht te realiseren in samenwerking met de winkeliersvereniging en VVE.
- Democratisering: vergroten van de betrokkenheid en participatie van bewoners, met extra aandacht voor de zogenaamde stille bewoners die nu nog weinig hun stem laten horen.

Focusopgave 4: Verbeteren toegankelijkheid sociale basis door inzet informele netwerken
Niet alle bewoners maken gebruik van sociale basisvoorzieningen. Bijvoorbeeld omdat zij belemmerd worden door armoede, werkloosheid, laaggeletterdheid en eenzaamheid. Waar zelfredzaamheid niet vanzelf tot stand komt, is ondersteuning nodig. Om bewoners optimaal te laten participeren in Gaasperdam en Driemond, is een sociale structuur nodig die dit stimuleert. Maatschappelijke organisaties, zelforganisaties en bewonersorganisaties spelen hierbij een belangrijke rol.

Veel activiteiten (die bijdrage aan de sociale basis) in Gaasperdam en Driemond vinden plaats in de Buurtwerkkamer en de buurthuizen. Maar in buurten als Nellestein en Reigersbos is er een gebrek aan ontmoetingsruimtes voor de bewoners. Daar zullen we de komende jaren extra aandacht aan moeten besteden. De bedoeling is dat bewoners van hieruit worden geholpen om maatschappelijk actief te zijn.

Dat doen we onder meer door de volgende activiteiten:
- Het opzetten van een informeel - en formeel netwerk.
- Het faciliteren van ontmoetingsruimtes in Nellestein en Reigersbos.
- Welzijn op recept: onder andere de huisarts verwijst patiënten door naar een welzijnscoach of schrijft een recept uit voor activiteiten op het gebied van ontmoeting, sport of cultuur.
- Extra aandacht voor de sociale toegankelijkheid van maatschappelijke voorzieningen.
- Toevoegen lokale partijen, sleutelfiguren, rolmodellen en zelforganisaties, en bewoners met expertise.

Focusopgave 5: Activering
Er zijn veel kwetsbare gezinnen in Zuidoost. In Holendrecht West en Reigersbos Noord wonen de meeste kwetsbare gezinnen. De werkloosheid en het aandeel bijstandsgerechtigden in Gaasperdam en Driemond is hoog. Daarom maken we ons sterk voor het vergroten van de sociale redzaamheid van deze bewoners en een betere sociaaleconomische positie van de wijk.

Dat doen we onder meer door de volgende activiteiten:
- Jobcoaches sluiten (meer) aan bij de gebiedsgerichte activiteiten in de buurt, de bewoners en de organisaties. Dialoogavonden om meer mensen in contact te brengen met jobcoaches.
- Intensiveren van computerlessen voor bewoners vanaf 32 jaar.
- Aandacht voor de specifieke doelgroepen zoals licht verstandelijk beperkte en/of laaggeletterde mensen, nieuwkomers en moeders in de bijstand.
- Aandacht voor vrijwilligers: we geven hen de ruimte zich te ontwikkelen via het vrijwilligersnetwerk.
- Sport als middel om de fysieke gesteldheid van mensen te verbeteren.
- Partijen binnen Welzijn op recept (zoals huisartspraktijken) beter mobiliseren om de stille Amsterdammers te bereiken.

Focusopgave 6: Kansengelijkheid jeugd (0 – 32 jaar)
In Gaasperdam en Driemond willen we alle jeugdigen (0-32 jaar) gelijke kansen bieden die bijdragen aan een gezonde en evenwichtige ontwikkeling. Dit is van belang voor kinderen en jongeren die in hun directe omgeving weinig bescherming en stimulans krijgen om gezond en kansrijk op te groeien. Zelfontplooiing, talentontwikkeling en het bevorderen van een positief zelfbeeld en toekomstperspectief staan centraal. Hiermee willen we ook voorkomen dat jongeren afglijden richting criminaliteit.

Dat doen we onder meer door de volgende activiteiten:
- Extra inzet om een jongerenvoorziening te realiseren in het voormalig schoolgebouw van de Mobiel.
- Opzetten van een aantrekkelijk aanbod voor vrijetijdsbesteding dat aansluit bij de behoefte van jongeren.
- Aanbieden van leerondersteuning en huiswerkbegeleiding op maat.
- Sleutelfiguren/rolmodellen betrekken bij het ontwikkelen en uitvoeren van het aanbod (participatie).
- Ter aanvulling op het basisaanbod maken we het (informele) partijen mogelijk om positief perspectief te bieden aan jongeren die het jongerenwerk niet bereikt.
- Verbeteren ouderbetrokkenheid in het onderwijs en bij vrijetijdsbesteding.
- Organiseren van dialoogsessies met jongeren over diverse thema's. Door deze gesprekken helpen jongeren invulling te geven aan activiteiten zodat die beter aansluiten bij de doelgroep.
- Meer aandacht voor identiteitsontwikkeling, seksuele bewustwording en kansengelijkheid.
- Empoweren van ouders (specifiek moeders), het versterken van buurtnetwerken en gemeenschappen, het bespreekbaar maken van zorgen en problematieken.

Gebiedsagenda prioriteiten

Prioriteit 1: Verbeteren ontwikkelkansen jeugd

In Gaasperdam en Driemond bieden we alle jeugdigen (0-32 jaar) gelijke kansen die bijdragen aan een gezonde en evenwichtige ontwikkeling. Dit is van belang voor kinderen en jongeren die in hun directe omgeving weinig bescherming en stimulans krijgen om gezond en kansrijk op te groeien. Zelfontplooiing, talentontwikkeling en het bevorderen van een positief zelfbeeld staan centraal. Daarnaast willen we de ouderbetrokkenheid en taalvaardigheid van ouders en kinderen verbeteren.

Prioriteit 2: Verminderen armoede

De werkloosheid daalde tussen 2014 en 2016 in Gaasperdam en Driemond sterker dan gemiddeld en ligt nu op het stedelijk gemiddelde (7%). De geregistreerde werkloosheid, oftewel het aandeel ontvangers van bijstand, WW of gedeeltelijke AOW-uitkering, bleef onverminderd hoog (16% versus 12% in Amsterdam).
De verschillen tussen de wijken zijn groot. Driemond en Nellestein hebben een positief effect op de sociaaleconomische indicatoren. Gein scoort gemiddeld op de inkomensgraadmeter, maar de verschillen tussen de buurten zijn groot: Gein Noordoost (Gein 3) scoort goed. Zuidoost (Gein 4) scoort gemiddeld en Gein Noord en Zuidwest (Gein 1 en 2) lager dan gemiddeld.
In de buurt Holendrecht Noordwest zijn de problemen het grootst en stabiel: bijna de helft (46%) van de huishoudens leeft op de minimuminkomensgrens. Begin 2017 ontving 21% van de volwassenen een bijstandsuitkering (Amsterdam 9%) en in 2016 had 6,3% van de huishoudens een Vroeg-erop-af-melding (Amsterdam 1,5%). In Reigersbos liggen inkomensgerelateerde indicatoren rond het stedelijk gemiddelde, maar voornamelijk in Reigersbos Midden veelal onder het gemiddelde.
De jeugdwerkloosheid neemt af, maar minder sterk dan in de rest van Amsterdam. In Gaasperdam en Driemond is 20% van de bevolking jonger dan 18 jaar (Amsterdam 18%). Veel van deze jongeren groeien op in armoede, het aandeel minimajongeren (30%) en langdurige minimajongeren (20%) is in Gaasperdam en Driemond hoog (Amsterdam 22% en 14%). Het hebben van een stabiel inkomen is de basis voor het bestrijden van armoede. Meer mensen aan de slag krijgen met betaald werk, is daarom een belangrijk doel in 2020.

Prioriteit 3: Verbeteren woonklimaat

In Gaasperdam en Driemond zijn we divers en daar zijn we trots op. Er is aandacht voor prettig wonen voor iedereen. We omarmen de diversiteit van de huidige en nieuwe bewoners. Voor iedereen is plek en ruimte om te zijn wie je bent of wilt zijn. Amsterdam streeft naar een betere verhouding in het aandeel kwetsbare huishoudens en draagkrachtige huishoudens en leefbare wijken met functiemenging.

Prioriteit 4: Verbeteren fysieke en mentale gezondheid

In Gaasperdam en Driemond voelen bewoners zich minder vaak gezond (68% versus 76% in Amsterdam) en hebben zij vaker lichamelijke beperkingen (19% versus 14% stedelijk). Vooral in Holendrecht en Reigersbos voelen mensen zich minder vaak gezond (67% versus 76% stedelijk) en hebben ze vaker beperkingen (23% versus 14%). In het gebied beweegt men minder vaak (57% voldoet aan de beweegnorm versus 65% in Amsterdam) en heeft men vaker overgewicht (51% versus 40%).
Ernstige eenzaamheid komt relatief vaak voor in Gaasperdam en in mindere mate in Driemond (16% versus 13%). Daarom richten we ons de komende vier jaar actief op het bestrijden van overgewicht en (het voorkomen van) eenzaamheid. Daarnaast hebben we aandacht voor mensen met een lage opleiding of weinig inkomen, omdat zij vaker lijden onder lichamelijke of psychische klachten. Dit benadrukt ook het belang van de doelstellingen van prioriteit 2 'Verminderen Armoede'.

Prioriteit 5: Bevorderen bewonersparticipatie en sociale cohesie

In het coalitieakkoord 2018-2022 'Een nieuwe lente en een nieuw geluid' staat onder andere dat er voor het gemeentebestuur van Amsterdam een belangrijke taak ligt om de relatie tussen burgers, ondernemers en overheid te verbeteren. Stadsdeel Zuidoost wil de bewoners, zelforganisaties en ondernemers in staat stellen om te participeren. Om dit te bereiken nodigen we bewoners, ondernemers en andere stakeholders uit om bewonersparticipatie te stimuleren en te vergroten. Dit uitvoeringsplan heeft een sterke link met het uitvoeringsplan Zorg.

Prioriteit 6: Verduurzamen omgeving en meer oog voor (eigen) cultuur

In het stedelijk kader 'ambitie duurzaamheid in Zuidoost is onderstaande tekst opgenomen. Het betreft de doelstellingen en acties die moeten leiden tot prioriteit 6:

Het stadsdeel moet anticiperen en participeren met betrekking tot de klimaatverandering. Thema's zijn: schone lucht, bodem, water, groen/biodiversiteit, geluid en energiezuinige bebouwing; het totale pakket moet worden geoptimaliseerd binnen de schaarse grond met de beschikbare en herbruikbare duurzame energiebronnen. In alle plannen moet slimmer met energie worden omgegaan en er moet optimaal gebruik worden gemaakt van de beschikbare grond, zodat het in Amsterdam prettig wonen, werken en verblijven is voor haar inwoners en gasten. We omarmen de 'couleur locale' en we vergroten onze krachten en kansen op het gebied van kunst en cultuur. We maken ruimte voor buurtgebonden kunst- en cultuur aanbod.
Om de doelstelling sociale verduurzaming te realiseren, is een sterke sociaalruimtelijke structuur nodig, die tevens flexibiliteit naar de toekomst garandeert. Praktisch handelen binnen de mogelijkheden van de gemeente is noodzakelijk om desinvesteringen en ruimtelijke 'verrommeling' en 'lelijke plekken' te voorkomen.
Met een sociale verduurzaming/energietransitie wil Zuidoost aandacht voor minimaal drie invullingen van de sociale component, te weten:

1. Een energietransitie zonder woonlasten verzwaring, zo mogelijk juist woonlasten vermindering.
2. Het oprichten door bewoners en bedrijven van energiecollectieven, die energie opwekken en gebruiken, in eigen beheer.

3 Het laten ontstaan van onderwijs en banen voor werklozen jongeren van Zuidoost in Zuidoost en eventueel in de hele stad. Dit in het kader van alle werkzaamheden die voor de energietransitie door de betreffende branche op korte of langere termijn moeten worden geleverd.

Voor Zuidoost zetten we in op de volgende vier ambities, waarbij de eerste drie ambities tevens de Amsterdamse ambities zijn:

1 Ambitie: CO_2 Neutraliteit: '*Parijs waarmaken'*
2 Ambitie: Circulariteit: '*Economie zonder afval'*
3 Ambitie: Gezondheid en welzijn: '*Zuidoost mooier maken'*
4 Ambitie: Sociale verduurzaming: '*Zuidoost socialer'*

(bron: Studie Blik op de Bijlmer 2019-2040)

Focusopgave 1: Verbeteren leefbaarheid Nellestein

Waar en Wanneer

Stadsdeel Zuidoost, Gaasperdam en Driemond - 2020

Aanleiding

Nellestein bestaat dit jaar (2019) 40 jaar. De eerste woningen in de wijk werden in 1979 opgeleverd en de laatste woningen werden in 1982 voltooid. De woningvoorraad bestaat uit een mix van huur- en koopwoningen. Er wonen 2.937 mensen in Nellestein, waarvan veel bewoners van het eerste uur. De samenstelling van de bevolking wijkt niet veel af van het stedelijke gemiddelde. Het aandeel 65-plussers is met 21.5% hoog en dit aantal neemt de komende jaren licht toe. De bewoners zijn gemengd qua herkomst, het aandeel niet-westerse migranten ligt met 33% net onder het stedelijke gemiddelde. Inwoners van Nellestein zijn ten opzichte van inwoners van andere wijken vaker ontevreden over het aanbod van buurthuizen/wijkcentra, sport- en zorgvoorzieningen.

Het groen is niet overal goed onderhouden. Er is onderhoud gepland aan fietspaden en wandelpaden, speelterreinen en straatmeubilair.

Beschrijving focusopgave

In Nellestein is gebrek aan diverse voorzieningen zoals ontmoetingsplekken. Deze zijn bijna allemaal gevestigd in de nabijgelegen wijken Holendrecht, Reigersbos en Gein. Voor hun boodschappen zijn de bewonersaangewezen op de andere winkelcentra in Zuidoost.

Beoogde doelen

- De leefbaarheid in de wijk verbeteren door de openbare ruimte, infrastructuur en de leefomgeving te onderhouden.
- Bijdragen aan een age friendly city waar bewoners van Nellestein op een prettige manier ouder kunnen worden, maar dat ook een fijne omgeving is voor jonge bewoners in de wijk en waar meer verbondenheid wordt ervaren.

Deze focusopgave draagt bij aan de Uitvoeringsagenda van het College, met name aan:
- de ambitie: Gezonde en duurzame stad
- de ambitie: Fijne buurten, leefbare stad

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:
- Prioriteit 3: In 2022 is het woonklimaat verbeterd
- Prioriteit 5: In 2022 is er meer bewonersparticipatie en sociale cohesie

Wat gaan we doen en met wie?

1. Met de focusopgave aanpak richten we ons op het creëren van een (tijdelijke) ontmoetingsplek voor de bewoners in de wijk.
2. Onderhoud openbare ruimte (Aanpak schoon, heel en veilig).

Ad 1. We onderzoeken met Ymere en Amsta de mogelijkheden om de buurt te faciliteren door het creëren van een (tijdelijke) ontmoetingsplek in Lopikhof 1.

Ad 2. Vanaf 2020 bereiden we het onderhoud van de openbare ruimte en de sport- en spelvoorzieningen in Nellestein voor. We betrekken bewoners bij de planvorming en bekijken waar verbeterpunten mogelijk zijn. De uitvoering van de vervanging en verharding van de fietspaden start in 2021.

Activiteiten

- We intensiveren de activering en programmering voor senioren.
- Digimaatje voor senioren.
- Democratisering: vergroten van de betrokkenheid en participatie van bewoners, met extra aandacht voor de zogenaamde stille bewoners die nu nog weinig hun stem laten horen.
- Realiseren van een aantrekkelijk aanbod voor vrijetijdsbesteding dat aansluit bij de behoefte van de wijk.

Focusopgave 2: Versterken participatie Driemond

Waar en wanneer

Stadsdeel Zuidoost, Driemond – 2020

Aanleiding

Driemond heeft een actieve Dorpsraad die gesprekspartner is voor het gebiedsteam. In de zomer van 2019 heeft de Dorpsraad een enquête gehouden onder bewoners over een aantal belangrijke onderwerpen en de vraag gesteld in hoeverre bewoners willen participeren in een werkgroep. Op basis van de uitslag van deze enquête heeft de Dorpsraad de belangrijkste prioriteiten voor het dorp benoemd en worden werkgroepen gevormd waarin bewoners kunnen deelnemen om de prioriteiten vorm te geven.

Beschrijving focusopgave

In Driemond spelen specifieke problemen met betrekking tot onder andere het voorzieningenniveau, de bereikbaarheid van openbaar vervoer en achterstallig onderhoud van de openbare ruimte. Onze focus ligt hierbij op het versterken van de participatie waarbij bewoners gevraagd en ongevraagd advies kunnen geven.

Beoogde doelen

- Bewoners participeren via werkgroepen bij de voorbereiding van groot onderhoud, bereikbaarheid en andere belangrijke thema's die uit de enquête van de Dorpsraad naar voren zullen komen.

Deze focusopgave draagt bij aan de Uitvoeringsagenda van het College, met name aan:
- de ambitie: Fijne buurten, leefbare stad

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:
- Prioriteit 3: In 2022 is het woonklimaat verbeterd
- Prioriteit 5: In 2022 is er meer bewonersparticipatie en sociale cohesie

Wat gaan we doen en met wie?

- We betrekken de Dorpsraad en bewoners in de werkgroepen actief bij de planning en de uitvoering van het groot onderhoud en bij het vervolg op de pilot Mokumflex.
- Verder worden de prioriteiten van de enquête met hen uitgewerkt en ontstaan er mogelijk nieuwe werkgroepen.

Activiteiten

- We betrekken de Dorpsraad en bewoners actief bij de planning en de uitvoering van het groot onderhoud en bij het vervolg op de pilot Mokumflex.
- We stimuleren en ondersteunen initiatieven en activiteiten voor en door bewoners.
- We bespreken en onderzoeken alternatieven voor lastige vraagstukken zoals bereikbaarheid en het voorzieningenniveau in Driemond.
- Democratisering: vergroten van de betrokkenheid en participatie van bewoners, met extra aandacht voor de zogenaamde stille bewoners die nu nog weinig hun stem laten horen.

Focusopgave 3: Versterken leefbaarheid en veiligheid in en rondom winkelcentrum Gein

Waar en wanneer

Stadsdeel Zuidoost, aanpak omgeving winkelcentrum en metrostation Gein. Verkennende fase 2020.

Aanleiding

Gein is gebouwd in de jaren tachtig, bestaat uit laag- en midden hoogbouw en heeft één winkelcentrum. Het Bureau Stedelijke Planning heeft in januari 2019 onderzoek gedaan naar de commerciële voorzieningen in Zuidoost en Ouder Amstel. Hierin is aangegeven dat winkelcentrum Gein toe is aan herstructurering. Gein is echter geen ontwikkelbuurt waardoor herstructurering niet op de planning staat. De onveiligheidsindex is relatief hoog: 111 ten opzichte van 94 gemiddeld in Amsterdam. Van de bewoners voelt 34% zich wel eens onveilig in de eigen buurt ten opzichte van 27% gemiddeld in Amsterdam.

Om te voorkomen dat de leefbaarheid in Gein achteruit gaat, is het van belang dat er wat gebeurt. In 2020 onderzoeken we op welke manier het wel mogelijk is om een start te maken met het versterken van het winkelcentrum en de omgeving.

Beschrijving focusopgave

De openbare ruimte in en rondom het winkelcentrum en het metrostation is van invloed op de leefbaarheid en het gevoel van veiligheid in de omgeving. Winkelcentrum Gein is vergeleken bij de andere winkelcentra in Gaasperdam en Driemond het kleinst. De winkeliersvereniging heeft aangegeven dat er behoefte is aan een toekomstvisie voor winkelcentrum Gein gezien de concurrentiepositie en het bestaansrecht als derde winkelcentrum in Gaasperdam.

Beoogde doelen

- De eigenaren en ondernemers hebben een toekomstvisie geformuleerd voor winkelcentrum Gein.
- De leefbaarheid en het gevoel van veiligheid in de omgeving van het winkelcentrum en metrostation is verbeterd.
- We maken een inventarisatie van de openbare ruimte in de omgeving van het winkelcentrum en metrostation Gein en betrekken daarbij bewoners en ondernemers. We maken daarbij een onderscheid tussen acties op de korte termijn en de planvorming op langere termijn.

Deze focusopgave draagt bij aan de Uitvoeringsagenda van het College, met name aan:
- de ambitie: Gezonde en duurzame stad
- de ambitie: Vrijheid en Veiligheid

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:
- Prioriteit 3: In 2022 is het woonklimaat verbeterd

Wat gaan we doen en met wie?

- We faciliteren de eigenaren en ondernemers bij het ontwikkelen van een visie over de toekomst van winkelcentrum Gein. Wanneer voldoende ondernemers instemmen met de visie, faciliteren we hen bij het starten van een BIZ (bedrijveninvesteringszone).
- We maken de verbinding met het ontwikkelperspectief Gaasperdam.
- Via het KVO-overleg (Keurmerk Veilig Ondernemen) zetten we ons in om de leefbaarheid en veiligheid in het gebied te verbeteren. Bijvoorbeeld door de mogelijkheden te onderzoeken om gevelcameratoezicht te realiseren in winkelcentrum Gein.
- We zorgen ervoor dat bewoners een aangename en veilige beleving hebben tijdens het boodschappen doen in winkelcentrum Gein.

Activiteiten

- We verbeteren de leefbaarheid van het winkelcentrum en de omgeving ervan door in te zetten op schoon, heel en veilig.

- We zetten de acties vanuit het KVO (Keurmerk Veilig Ondernemen) door en onderzoeken de mogelijkheid om gevelcameratoezicht te realiseren in samenwerking met de winkeliersvereniging en VVE.
- Democratisering: vergroten van de betrokkenheid en participatie van bewoners, met extra aandacht voor de zogenaamde stille bewoners die nu nog weinig hun stem laten horen.

Focusopgave 4: Verbeteren toegankelijkheid sociale basis door inzet informele netwerken

Waar en wanneer

Stadsdeel Zuidoost, Gaasperdam en Driemond - 2020

Aanleiding

Basisvoorzieningen zijn al die activiteiten die bijdragen aan het versterken en stimuleren van de zelf- en samenredzaamheid en het meedoen van Amsterdammers. Maar niet alle bewoners maken gebruik van deze voorzieningen. Zij worden hierin belemmerd door een aantal factoren waaronder armoede, werkloosheid, laaggeletterdheid en eenzaamheid. Waar zelfredzaamheid niet vanzelf tot stand komt, is ondersteuning nodig. Een stevige sociale basis draagt eraan bij dat alle Amsterdammers kansen krijgen voor kwaliteit van leven. De inzet van informele netwerken kan bijdragen aan een verbeterde toegankelijkheid voor bewoners die beperkt sociaal redzaam zijn.

De meeste mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB) of lichamelijke handicap (LG) in Gaasperdam en Driemond zijn beperkt sociaal redzaam. Zij ervaren bijvoorbeeld problemen met werk, opleiding, taalvaardigheid en administratie. Ook de werkloosheid (15%, Amsterdam: 11% in 2018) en het aandeel bijstandsgerechtigden (7,9%, Amsterdam: 6% in 2019) in dit gebied is hoog. Daarom maken we ons sterk om deze mensen te helpen op het gebied van sociale redzaamheid. Bijvoorbeeld bij het schrijven van sollicitatiebrieven en bij het vinden van werk (zodat zij uit de bijstand komen). Bovendien, via werk komt men in contact met collega's en klanten met wie de taalvaardigheid kan worden geoefend en verbeterd.

Beschrijving focusopgave

Veel activiteiten in Gaasperdam en Driemond vinden plaats in de Buurtwerkkamer en de buurthuizen. Maar in buurten als Nellestein en Reigersbos is een gebrek aan ontmoetingsruimtes voor de bewoners, daar zullen we de komende jaren extra aandacht aan moeten besteden. De bedoeling is dat bewoners van hieruit worden geholpen om maatschappelijk actief te zijn. Daarbij zijn kleine lokale organisaties, sleutelfiguren en de gesubsidieerde partijen van essentieel belang. Zij ondersteunen bewoners(groepen) bij het concretiseren en uitvoeren van bewonersinitiatieven en daarmee de vrijwillige inzet van bewoners. Om bewoners optimaal te laten participeren in Gaasperdam en Driemond, zowel de kwetsbare als de meer krachtige onder hen, is een sociale structuur nodig die dit stimuleert. Maatschappelijke organisaties, zelforganisaties en bewonersorganisaties spelen hierin een belangrijke rol. Ook kunnen diverse bewoners als ervaringsdeskundige of rolmodel een belangrijke rol spelen bij het verbeteren van het aanbod en het bereiken van diverse doelgroepen.

Beoogde doelen

- Door inzet van informele netwerken weten nog meer bewoners de basisvoorzieningen te vinden en maken zij hier gebruik van.
- Door inzet van informele netwerken past het aanbod van basisvoorzieningen beter bij de behoefte van de verschillende bewonersgroepen in Gaasperdam en Driemond

Deze focusopgave draagt bij aan de Uitvoeringsagenda van het College, met name aan:
- de ambitie: Kansengelijkheid
- de ambitie: Open en tolerante stad

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:
- Prioriteit 4: Bevorderen lichamelijke en geestelijke gezondheid
- Prioriteit 5: Bevorderen participatie en sociale cohesie

Wat gaan we doen en met wie?

- We bieden meer laagdrempelige activiteiten op maat en in de buurt aan om het sociale netwerk van kwetsbare bewoners uit te breiden en te benutten. Voor senioren ligt hierbij de focus op Nellestein, Reigersbos en Driemond.

- We geven meer voorlichting over eenzaamheid, (partner)verlies en rouwverwerking. Die is gericht op verschillende doelgroepen en leeftijden, met aandacht voor het verminderen van het stigma op eenzaamheid.
- We zorgen ervoor dat meer organisaties sleutelfiguren en ervaringsdeskundigen een actieve rol geven bij het bereiken van kwetsbare bewoners.
- We koppelen formele partijen aan de locaties in de buurt waar de informele partijen al een plek hebben, zoals de Buurtwerkkamer en buurthuizen.
- We faciliteren het Platform Informele Zorg.

Activiteiten

- Het opzetten van een informeel - en formeel netwerk.
- Het faciliteren van ontmoetingsruimtes in Nellestein en Reigersbos.
- Welzijn op recept: onder andere de huisarts verwijst patiënten door naar een welzijnscoach of schrijft een recept uit voor activiteiten op het gebied van ontmoeting, sport of cultuur.
- Extra aandacht voor de sociale toegankelijkheid van maatschappelijke voorzieningen.
- Toevoegen lokale partijen, sleutelfiguren, rolmodellen en zelforganisaties, en bewoners met expertise.

Focusopgave 5: Activering

Waar en wanneer

Stadsdeel Zuidoost, Gaasperdam en Driemond - 2020

Aanleiding

De werkloosheid daalde tussen 2014 en 2016 in Gaasperdam en Driemond sterker dan gemiddeld en ligt nu op het stedelijk gemiddelde (7%). De geregistreerde werkloosheid of wel het aandeel ontvangers van bijstand, WW of gedeeltelijke AOW-uitkering, bleef onverminderd hoog (16% versus 12% in Amsterdam). De verschillen tussen de wijken zijn groot. Driemond en Nellestein hebben een positief effect op de sociaaleconomische indicatoren. Gein scoort gemiddeld op de inkomensgraadmeter, maar de verschillen tussen de buurten zijn groot: Gein Noordoost (Gein 3) scoort goed. Zuidoost (Gein 4) scoort gemiddeld en Gein Noord en Zuidwest (Gein 1 en 2) lager dan gemiddeld. In de buurt Holendrecht Noordwest zijn de problemen het grootst en stabiel: bijna de helft (46%) van de huishoudens leeft op de minimum inkomensgrens. Begin 2017 ontving 21% van de volwassenen een bijstandsuitkering (Amsterdam 9%) en in 2016 had 6,3% van de huishoudens een Vroeg-erop-af-melding (Amsterdam 1,5%). In Reigersbos liggen inkomensgerelateerde indicatoren rond het stedelijk gemiddelde maar voornamelijk in Reigersbos Midden veelal onder het gemiddelde.

De jeugdwerkloosheid neemt af, maar minder sterk dan in de rest van Amsterdam. In Gaasperdam en Driemond is 20% van de bevolking jonger dan 18 jaar (Amsterdam 18%). Veel van deze jongeren groeien op in armoede, het aandeel minimajongeren (30%) en langdurige minimajongeren (20%) is in Gaasperdam en Driemond hoog (Amsterdam 22% en 14%). Het hebben van een stabiel inkomen is de basis voor het bestrijden van armoede. Meer mensen aan de slag krijgen met betaald werk, is daarom een belangrijk doel in 2020.

Beschrijving focusopgave

Er zijn veel kwetsbare gezinnen in Zuidoost (2,25%) ten opzichte van de rest van Nederland (1%). In Holendrecht West en Reigersbos Noord wonen de meeste kwetsbare gezinnen, respectievelijk 7,3% en 5,6%. De werkloosheid (15%) en het aandeel bijstandsgerechtigden (7,9%) in Gaasperdam en Driemond is hoog. Daarom maken we ons sterk voor het vergroten van de sociale redzaamheid van deze bewoners.

Beoogde doelen

- Bewoners van Gaasperdam en Driemond zijn zelfredzaam en dragen bij aan een betere sociaaleconomische positie van de wijk.
- We werken in 2020 aan het terugdringen van de werkloosheid door in te zetten op het beter benutten van kansen op betaald werk.

Deze focusopgave draagt bij aan de Uitvoeringsagenda van het College, met name aan:
- de ambitie: Participatief en digitaal
- de ambitie: Gezonde en duurzame stad

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:
- Prioriteit 2: In 2022 is de armoede verminderd
- Prioriteit 4: In 2022 is de fysieke en mentale gezondheid van bewoners verbeterd
- Prioriteit 5: In 2022 is er meer bewonersparticipatie en sociale cohesie

Wat gaan we doen en met wie?

- We stimuleren bewoners om te participeren in de wijk en bij te dragen aan een fijne, veilige en leefbare buurt.
- We zetten sport in als middel voor de verbetering van de fysieke gesteldheid van mensen.

Activiteiten

- Jobcoaches sluiten (meer) aan bij de gebiedsgerichte activiteiten in de buurt, de bewoners en de organisaties. Er komen dialoogavonden om meer mensen in contact te brengen met jobcoaches.
- Intensiveren van computerlessen voor bewoners vanaf 32 jaar.
- Aandacht voor specifieke doelgroepen zoals licht verstandelijk beperkte en/of laaggeletterde mensen, nieuwkomers en moeders in de bijstand.

- Aandacht voor vrijwilligers: we geven hen de ruimte zich te ontwikkelen via het vrijwilligersnetwerk.
- Sport als middel om de fysieke gesteldheid van mensen te verbeteren.
- Partijen binnen Welzijn op recept (zoals huisartspraktijken) beter mobiliseren om de stille Amsterdammers te bereiken.

Focusopgave 6: Kansengelijkheid jeugd (0-32 jaar)

Waar en wanneer

Stadsdeel Zuidoost, Gaasperdam en Driemond - 2020

Aanleiding

Zuidoost is een stadsdeel met veel jeugd, 20 % van de inwoners is jonger dan 18 jaar en voor Gaasperdam en Driemond is dit niet anders. De ontplooiingskansen voor jeugdigen in het gebied verschillen. In de wijken Holendrecht/Reigerbos en Gein groeien kinderen en jongeren vaker op in minimahuishoudens, éénoudergezinnen, wordt er vaker gebruik gemaakt van hulpverlening, en zijn de schooladviezen voor het voortgezet onderwijs lager dan in Nellestein en Driemond. Als er binnen een gezin sprake is van een stapeling van deze factoren, lopen jeugdigen het risico minder kansen te hebben op een gezonde en evenwichtige ontwikkeling.

Het gebied Gaasperdam en Driemond heeft 34.227 inwoners, waarvan 13.223 (38,6%) in de leeftijdscategorie van 0 – 32 jaar. In onderstaande tabel is de verdeling naar leeftijd weergegeven.

leeftijdscategorie	aantallen	Amsterdam	Percentage van de totale bevolking in Gaasperdam en Driemond
0 – 3 jaar	1.504	38279	4,4%
4 – 11 jaar	3.019	65196	8,8%
12 – 17 jaar	2.342	44958	6,8%
18 – 22 jaar	2.056	54363	6,0%
23 – 31 jaar	4.302	164851	12,6%
Totaal	**13.223**	**367647**	**38,6%**

Beschrijving focusopgave

In Gaasperdam en Driemond willen we alle jeugdigen (0-32 jaar) gelijke kansen bieden die bijdragen aan een gezonde en evenwichtige ontwikkeling. Dit is van belang voor kinderen en jongeren die in hun directe omgeving weinig bescherming en stimulans krijgen om gezond en kansrijk op te groeien. Zelfontplooiing, talentontwikkeling en het bevorderen van een positief zelfbeeld staan centraal. Daarnaast willen we de ouderbetrokkenheid en taalvaardigheid van ouders en kinderen verbeteren.

Beoogde doelen

- Kinderen en jongeren uit kwetsbare gezinnen hebben een positief toekomstperspectief zodat ze desondanks kansrijk opgroeien. Hiermee willen we ook voorkomen dat jongeren afglijden richting criminaliteit.
- Tevens is (politieke) participatie en sociaal maatschappelijk eigenaarschap bij jongeren in Zuidoost vergroot.

Deze focusopgave draagt bij aan de Uitvoeringsagenda van het College, met name aan:
- de ambitie: Kansengelijkheid
- de ambitie: Vrijheid en Veiligheid
- de ambitie: Fijne buurten, leefbare stad

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:
- Prioriteit 1: In 2022 zijn de ontwikkelkansen van de jeugd verbeterd
- Prioriteit 5: In 2022 is er meer bewonersparticipatie en sociale cohesie

Wat gaan we doen en met wie?

- De focusaanpak is gericht op het bijdragen aan de ontwikkelkansen van jeugdigen in Gaasperdam en Driemond.
- Hierin richten we ons op drie onderwerpen: talentontwikkeling, versterken ouderbetrokkenheid en bewustwording/ontwikkeling van de eigen identiteit. Daarbij voeren we verschillende activiteiten uit. Dit kunnen reguliere activiteiten zijn waar actieve bewoners (sleutelfiguren/rolmodellen) bij betrokken zijn, maar het kan ook een extra inspanning zijn.
- We sluiten aan bij de aanpak van Jeugd en Veiligheid waar het gaat om thema's als drugsproblematiek, wapengeweld, wapenbezit en aangifte- en meldingsbereidheid en afpersing.

- We vergroten de (politieke) participatie en het sociaal maatschappelijk eigenaarschap bij jongeren in Zuidoost. De oprichting van de jeugdlobbyisten is een goed voorbeeld van participatie van jeugdigen in Zuidoost. Er zijn veel jongeren die zich betrokken voelen bij hun buurt en goede ideeën hebben over hoe het beleid dat betrekking heeft op hun leven, beter zou kunnen. Maar vaak hebben ze geen goed beeld van de mate en de wijze waarop zij hier invloed op kunnen uitoefenen. We zien kansen om de (politieke) participatie van jongeren te stimuleren door de komst van plekken als New Metropolis Zuidoost in de Amsterdamse Poort. Hier debatteren jongeren onder andere over politieke thema's of gemeentelijk beleid. Op dit moment vindt er een onderzoek plaats naar de wijze waarop we politieke participatie en sociaal maatschappelijk eigenaarschap bij jongeren in Zuidoost kunnen vergroten. Met de aanbevelingen uit dit onderzoek gaan we in 2020 aan de slag.
- We zetten onder andere het jongerenwerk in om jongeren die opgroeien in risicogebieden een helder, haalbaar en positief toekomstperspectief te geven en hen te begeleiden bij de ontwikkeling van hun talenten, vaardigheden, het opbouwen van een stevig sociaal netwerk, een maatschappelijke carrière en een loopbaan. We bieden jongeren een veilige en inspirerende plek waar ze kunnen werken aan hun zelfkennis, zelfvertrouwen, weerbaarheid, veerkracht en sociaal netwerk. Het huidige aanbod wat hierop is gericht, verstevigen we. We betrekken ook ouders en geven hen een actieve rol.

Activiteiten

- We zetten extra in op het realiseren van een jongerenvoorziening in het voormalig schoolgebouw van de Mobiel.
- Opzetten van een aantrekkelijk aanbod voor vrijetijdsbesteding dat aansluit bij de behoefte van jongeren.
- Aanbieden van leerondersteuning en huiswerkbegeleiding op maat.
- Sleutelfiguren en rolmodellen betrekken bij het ontwikkelen en uitvoeren van het aanbod (participatie).
- Ter aanvulling op het basisaanbod maken we het (informele) partijen mogelijk om positief perspectief te bieden aan jongeren die het jongerenwerk niet bereikt.
- Verbeteren ouderbetrokkenheid in het onderwijs en bij vrijetijdsbesteding.
- Organiseren van dialoogsessies met jongeren over diverse thema's. Door deze gesprekken helpen jongeren invulling te geven aan activiteiten zodat die beter aansluiten bij de doelgroep.
- Meer aandacht voor identiteitsontwikkeling, seksuele bewustwording en kansengelijkheid.
- Empoweren van ouders (specifiek moeders), het versterken van buurtnetwerken en gemeenschappen, het bespreekbaar maken van zorgen en problematieken.